

Oponentský posudek na diplomovou práci Radky Slavatové:
Tón a slovní přízvuk v současné srbštině oblasti Kosovské Mitrovice
Praha, 2010, 77 s., 15 příloh [43 s.]

Předkládaná diplomová práce kolegyně Radky Slavatové na oboru slavistická studia ve specializaci serbistika propojuje oba posluchačkou studované obory, využívá teoretické vybavy z oboru fonetika. Již na první pohled je zřejmé, že jde o práci heuristickou, posluchačka provedla ve vybrané oblasti vlastní výzkum, který pečlivě zaznamenala a vyhodnotila, výsledky zachytila v tabulkách nesoucích informaci o fyzikálních hodnotách měření tónových přízvuků účastníků a účastnic výzkumu.

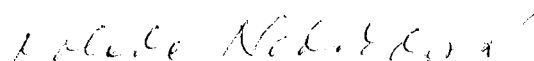
Posluchačka si ze srbské akcentologie zvolila za téma své diplomové práce systém tónových přízvuků. Jde o téma mimořádně zajímavé z hlediska vlastní specifčnosti štokavských dialektů a následně z nich kodifikovaných spisovných jazyků areálu užívajícího do 90. let minulého století společného spisovného jazyka označovaného jako srbochorvatský.

Práci rozdělila do dvou celků. V prvním zachycuje problematiku systému lexikálních tónových přízvuků ve standardní srbštině a to v její ekavské variantě, neboť mluvčí v provedeném výzkumu používají tuto variantu. Na stránkách 7 – 47 posluchačka maximálně přehledně, naprosto fundovaně a korektně k názorům publikovaným srbskými badateli předkládá souhrn informací při využití odborných výsledků české fonetické školy. Autorka projevuje v práci smysl pro řád a strukturaci tématu, stejně jako formulační jistotu v přístupu k problematice i ve vyjádření vlastního názoru. Dlužno podotknout, že v současné době si fonetici v daném jazykovém prostoru uvědomují výraznou změnu skutečné realizace kodifikovaného tónového přízvuku současnými mluvčími a také k tomuto problému se autorka z pozice externího badatele vyslovuje. Pro českého zájemce o danou problematiku autorka přinesla zásadní sumarizaci tohoto fonetického segmentu, jaká doposud nebyla v českém prostředí provedena. Navazuje na svou písemnou práci vypracovanou na nediplomním oboru věnovanou rovněž lexikálním tónovým přízvukům ve standardní srbštině a jejich realizaci v projevu rozhlasových mluvčích.

Ve druhém celku s (s. 48 – 72) se zabývá reálným stavem systému lexikálních tónových přízvuků v oblasti Kosovská Mitrovica. Jak v úvodu vysvětluje, cílem tohoto průzkumu bylo srovnání realizace lexikálních tónových přízvuků, jejich distribuce a využití u mluvčích žijících v oblasti geopoliticky izolované od centrálního Srbska se spisovným standardem. Upozorňuje, že nejde o dialektologický popis stavu systému v celé nářeční oblasti, ale o zachycení řečových projevů městských mluvčích pečlivě vybraného vzorku pro tento výzkum. Uvádí způsob sběru i zpracování materiálu a posléze předkládá podrobný rozbor výsledků pořízených zvukových záznamů. Při shrnutí výsledků konstatuje, že výzkum jednoznačně prokázal odchylky od standardu i projevy změn tónového přízvuku v mluvené srbštině dané oblasti. Pro potvrzení svého předpokladu si ovšem klade podmínku provedení dalších měření na rozsáhlejší vzorku.

Práce je výtečná nejen ojedinělostí vybraného tématu, ale především zpracováním, které prokazuje vysokou erudici posluchačky v dané oblasti, schopnost analyzovat materiál a koncizně shrnout poznatky, vyhovět zcela odbornému stylu vědecké práce a podávat výsledky své práce srozumitelně a objektivně.

Předložená práce nese znaky vyspělé odborné studie a stojí vysoko nad obvyklou úrovní většiny diplomových prací obhajovaných na Ústavu slavistických a východoevropských studií. Proto ji doporučuji nejen k veřejné obhajobě jako práci diplomovou, ale navrhuji, aby byla beze změny předložena rovněž jako práce rigorózní. Z posudku vyplývá jednoznačné hodnocení stupněm výborně.

PhDr. Milada Nedvědová
Ústav slavistických a východoevropských studií
Filozofické fakulty UK v Praze

V Praze, 22. 1. 2010